

לכבוד :

בדואר אלקטרוני

הוועדה להגברת התחרות בשירותים הבנקאיים

מר שטרם, יו"ר הוועדה הנכבד,

חברי וועדה נכבדים,

הנדון : תמצית הצעדים הנדרשים בתחום האשראי הצרכני - איגוד בתי השקעות

בהמשך לפנייתנו לוועדה ב-14.07.2015 ולהצגת עמדתנו לוועדה בתאריך ה-22.07.2015, להלן בהתאם לבקשתכם הצעדים המרכזיים הנדרשים לעמדת איגוד בתי השקעות לפתיחת תחום האשראי הצרכני לכניסת מתחרים חדשים.

בפתח הדברים נציין, כי הניסיון בתחום האשראי העסקי מלמד כי הגברה משמעותית של התחרות מצריכה שימוש בכספי החסכונות הפנסיוניים (מקורות משמעותיים וזמינים) המצויים בניהול בתי ההשקעות. אולם, לנוכח המאפיינים הייחודיים של האשראי הקמעונאי, שימוש בכספי העמיתים למטרה זו מחייב יצירת תמריצים עבור הגופים המנהלים לבצע את ההשקעות הנדרשות לשם כך.

הצורך במתווה שיעודד שימוש בכספי חיסכון לטובת אשראי קמעונאי

ועדת זקן דנה בסיבות המונעות הענקת אשראי קמעונאי מכספי העמיתים המנוהלים בגופים המוסדיים : מחד, הקמת מערכי אשראי קמעונאי כרוכה בעלויות משמעותיות של חיתום, תפעול וגבייה. בעלויות אלה נושאת החברה המנהלת. מנגד, תוספת התשואה לעמיתים לא מהווה תמריץ מספק לחברות המנהלות כדי לבצע את ההשקעות המשמעותיות הנדרשות להקמת מערך שכזה.

כניסה לפעילות האשראי הצרכני מחייבת פלטפורמה מלאה הכוללת מערכי חיתום, תפעול, ציות וגבייה. להקמת פלטפורמה זו עלות גבוהה הן בהשקעה הראשונית והן בתפעול השוטף. יתכנו מספר מודלים ליצירת הפלטפורמה, וביניהם :

1. הקמה עצמאית על ידי בית השקעות
2. ביצוע Outsourcing לגוף בעל תשתית ומיומנות בתחום
3. שת"פ בין גוף מוסדי לבנק קטן שיעמיד את סניפיו ומיומנותו בחיתום אשראי וגבייה

מבחינת בית השקעות, יישום של כל אחד מהמודלים, גם אלה שבהם הפלטפורמה מופעלת במישרין בידי בית ההשקעות, כרוך בעלויות תפעוליות ובתשומות ניהוליות ניכרות. אולם, כיום לא קיים תמריץ לבתי ההשקעות לשאת בעלויות הנדרשות, וזאת לנוכח מגוון אפיקי ההשקעה לכספי חיסכון העמיתים, שבהם לא נדרשת השקעה משמעותית מצד הגוף המוסדי.

הפיכת הגופים המוסדיים לאלטרנטיבה ריאלית למגזר הבנקאי בתחום האשראי הקמעונאי מחייבת מתווה רגולציה שיאפשר שימוש בכספי העמיתים להענקת אשראי, מצד אחד, **תוך יצירת תמריצים עבור הגופים המנהלים לבצע את ההשקעות הנדרשות לשם כך**, מאידך, והכל תוך הבטחת האינטרס של החוסכים. מתווה שכזה יאפשר חשיפה ישירה של החוסכים לאפיק ההשקעה באשראי קמעונאי ויגביר את התחרות בשוק האשראי.

יודגש, כי הצורך בקביעת מתווה רגולציה מסוג זה **הכרחי במיוחד עבור בתי השקעות**, שכן, בניגוד לחברות הביטוח, גופים אלו אינם מנהלים **כספי נוסטרן** שאותם הם נדרשים להשקיע בכל מקרה, ואשר יכולים ליהנות מיתרונות לגודל בהשקעה.

הצעדים הנדרשים

מתווה הרגולציה לעידוד כניסת בתי ההשקעות לתחום האשראי הצרכני צריך להתמקד ביצירת תמריץ כלכלי לבתי השקעות, כך שהחברה המנהלת לא תידרש לשאת בהוצאות הקמת מערך האשראי הקמעונאי וכן תוכל להשתתף בחלק מן הרווחים הנובעים מפעילות זו. להלן שני מנגנונים אפשריים:

1. הסרת מגבלת השקעה בצד קשור:

מודל זה יאפשר הסרה חלקית של המגבלות הקיימות על השקעת כספי עמיתים בצד קשור, וזאת בהתייחס להשקעות למטרות אשראי צרכני.

מודל זה יאפשר לבית השקעות להקים פעילות ייעודית של אשראי צרכני באמצעות גוף קשור (חברה בת או מיזם משותף עם המערכת הבנקאית או גופים פיננסיים אחרים). הגוף הקשור יישא בעלויות של הקמת מערך אשראי, אך המקורות שיעמדו לרשותו יהיו מבוססים על כספי העמיתים. הקלה זו הכרחית לפחות למשך התקופה הראשונית בה יועמדו המקורות למתן אשראי מתוך כספי חיסכון העמיתים המנוהלים בבית ההשקעות, וזאת עד שהתאגיד הקשור יצבור ניסיון ומוניטין שיאפשרו לו לגייס הון ממקורות אחרים.

2. שינוי מודל דמי הניהול:

מודל זה יאפשר לחברה המנהלת לקבל, ביחס לפעילות האשראי הצרכני, דמי ניהול המבוססים חלקית גם על התשואה שהניבה פעילות זו. הציפייה לנתח מרווחי הפעילות תיצור עבור הגופים המוסדיים תמריץ לשאת בעלויות של הקמת מערכי אשראי.

אנו סבורים כי צעדים מסוג זה לא רק יתרמו לתחרות בשוק האשראי הצרכני, אלא גם יאפשרו לעמיתים חשיפה לאפיק השקעה של האשראי הצרכני, וזאת באופן שייטיב עימם יותר מאשר האלטרנטיבות הקיימות כיום. כמו כן, לכל אחד ממודלים אלה ניתן להתאים מנגנוני פיקוח ובקרה להבטחת האינטרס של העמיתים (כגון, הגבלות על שיעור ההשתתפות בדמי הניהול, מגבלות כמותיות ומנגנוני ממשל תאגידי), וזאת על מנת ליצור מנגנון מאוזן שיספק את התמריצים ההכרחיים לכניסת בתי השקעות לתחום האשראי הצרכני תוך הבטחת ציבור החוסכים.

3. השתתפות במימון פעילות אשראי צרכני מתקציב המדינה:

פתרון אלטרנטיבי או משלים ביחס למוצע לעיל הינו השתתפות במימון מתקציב המדינה הן לעלויות הקמת מערך האשראי והן להעמדת מקורות למתן אשראי שיכול להתבצע במנגנון MATCHING - מימון עצמאי של בתי השקעות אשר כנגדו יינתן מימון מכספי המדינה. חשוב לציין כי להבדיל מפתרון השימוש בכספי החיסכון כמקור למתן אשראי, כפי שמוצע לעיל, חלופה זו מתבססת על פוטנציאל מקורות מצומצם בהרבה.

אנו סבורים כי הוועדה יכולה, להמליץ על צעדים שיובילו לשינוי של ממש, יסייעו בהגברת התחרות בתחום האשראי הצרכני ואשר יטיבו עם הצרכן. בכל מקרה, נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה ו/או הבהרה.

בקבוצ רב,
יוליה פארוז, מנכ"ל
איגוד בתי השקעות